

Productenboek
de Bibliotheek Z-O-U-T

2025

Inhoudsopgave

Inleiding

De Bibliotheek Z-O-U-T	4
Focus op 3 hoofdpijlers	5
De producten per pijler	6
Stimuleren basisvaardigheden	7
Basispakket Bibliotheekvoorziening	8
Educatie - BoekStart	10
Educatie - Primair onderwijs	11
Educatie - Voortgezet onderwijs	12
Educatie - DigiTaal is OK	13
Educatie - VoorleesExpress	14
Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid	15
Digitaal - Digitale vaardigheden	16
Taal - Taalhuis	17
Ruimte voor ontmoeting	21
Ontmoeting, beleving en dialoog	22
Kunst en Cultuur - Culturele programmering	23
Kunst en Cultuur - Cultuurcoach	24
Wegwijzer	25
Informatiepunt Digitale Overheid IDO	26
Informatiepunt Wegwijzer/WMO/Cultuur	27

Inleiding

Volgens de Bibliotheekwet, officieel de wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorziening (Wsob), hebben bibliotheken vijf maatschappelijke functies of taken:

1. Kennis en informatie (alles wat betreft uitlening)
2. Ontwikkeling en educatie (samenwerking met het onderwijs)
3. Lezen en literatuur (lezen en laaggeletterden)
4. Ontmoeten en debat (gebruikmaken van de publieke ruimte die de Bibliotheek biedt)
5. Kunst en cultuur (samenwerking met (lokale) culturele instellingen)

Openbare bibliotheek in de zin van de wet houdt in dat alle vijf de kernfuncties worden uitgevoerd. Toetsing vindt plaats door middel van de Certificering. De Certificering vindt één keer in de vier jaar plaats. Als blijkt dat de bibliotheek niet voldoet, kan de Koninklijke Bibliotheek de toegang tot het netwerk van bibliotheken ontzeggen. De Bibliotheek Z-O-U-T is gecertificeerd.

In 2019 heeft de Bibliotheek Z-O-U-T voor de vierde keer de Certificering gehaald, ditmaal met een bijna volledige score. De manier waarop de Bibliotheek Z-O-U-T haar bedrijfsvoering heeft georganiseerd en de wijze waarop we functioneren in de lokale netwerken resulteerde in een toekenning van deze positieve score. In 2024 gaat de Bibliotheek Z-O-U-T opnieuw op voor de certificeringsronde. Ook het Taalhuis Z-O-U-T heeft de kwaliteit op orde: begin 2024 slaagde het Taalhuis

voor de certificeringsronde, en is daarmee voor de komende vier jaar gecertificeerd.

De Bibliotheek Z-O-U-T is onderdeel van het netwerk Vereniging van Openbare Bibliotheken (VOB). Dit geeft toegang tot:

1. De Digitale Bibliotheek
2. De Nationale Bibliotheekpas
3. Gezamenlijke inkoop van e-content
4. Kennisdeling
5. Gezamenlijke inkoop van ICT/ automatisering
6. Algemene kostenbesparing
7. Deelname aan de netwerkagenda

De Bibliotheek Z-O-U-T werkt momenteel aan het Strategisch Meerjaren Beleidsplan 2025-2029, waarin extra aandacht uitgaat naar de doelgroep jongeren. Diversiteit en inclusie zullen daarin belangrijke speerpunten zijn, zowel als het gaat om bezoekers als om personeelsbeleid. Uiteraard speelt ook digitaal burgerschap een rol in de toekomstplannen.

Dit productenboek biedt een totaaloverzicht van alle producten en diensten van de Bibliotheek Z-O-U-T.

Bij elk product is steeds aangegeven welke kerntaken volgens de Wsob worden uitgevoerd en hoe de producten aansluiten op de beleidsdoelen van gemeenten.

Het Basispakket is het minimumpakket en omvat alle vijf de kerntaken. Daar zijn allerlei uitbreidingen op mogelijk.

Wettelijke zorgplicht gemeenten voor bibliotheken

Gemeenten en provincies moeten vanaf 2025 voor voldoende en volwaardige bibliotheken zorgen. Het kabinet wil deze zorgplicht opnemen in de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob). Het doel van deze investering is om de maatschappelijke impact van de bibliotheek te vergroten. De ambitie is om alle inwoners toegang te bieden tot een toekomstgerichte bibliotheekvoorziening, zodat zij zich beter staande kunnen houden in de samenleving.

Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid

Vanaf 2025 vervullen de Nederlandse gemeenten een regierol in de Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid, dit om te helpen voorkomen dat er een nieuwe generatie laaggeletterden opgroeit. Door samenwerking en een integrale aanpak gericht op preventie, kan gewerkt worden aan kansengelijkheid. Dankzij de kennis, kunde en ervaring op het gebied van preventie en aanpak van laaggeletterdheid, is de bibliotheek daarbij de natuurlijke partner van de gemeente.

De Bibliotheek Z-O-U-T

Een belangrijke spil in de regio

De Bibliotheek Z-O-U-T is al 18 jaar een belangrijke spil voor de inwoners van de regio Zuidoost-Utrecht. In maar liefst elf vestigingen en een schoolmediatheek kunnen mensen terecht voor boeken, informatie en materialen. Ook zijn de vestigingen een plaats voor ontmoetingen, activiteiten en ontwikkelen.

De Bibliotheek Z-O-U-T in het kort:

De Bibliotheek Z-O-U-T in het kort:

Een samenwerkingsverband van 11 bibliotheken en één schoolmediatheek in de gemeenten Utrechtse Heuvelrug, Renswoude, Rhenen en Wijk bij Duurstede. De bibliotheken van Z-O-U-T zijn gastvrije ontmoetingsplekken waar je voortdurend verrast, geïnformeerd en geïnspireerd wordt.

Missie

De Bibliotheek Z-O-U-T wil door integrale samenwerking in lokale netwerken een serieuze bijdrage leveren aan de mogelijkheden van alle inwoners om optimaal mee te (blijven) doen met de maatschappij. Zowel door fysiek als digitaal ruimte te bieden aan lezen, leren, informeren, ontmoeten en debatteren, richt de Bibliotheek Z-O-U-T zich steeds op participatie voor alle inwoners en komt daarvoor, indien nodig, met onallegaagse oplossingen. Dit met de bedoeling om inwoners de weg te laten vinden in zowel de digitale als de fysieke wereld.

Visie

Mee blijven doen betekent: (digi)taalvaardig zijn, interactie met anderen en je onderdeel voelen van de gemeenschap. De Bibliotheek Z-O-U-T is dé plek om te ontmoeten, te studeren, kennis op te doen, vragen te stellen en gewoon een poosje te verblijven. Daartoe brengen we online en fysiek op één plek samen. Op deze plek voor ontwikkeling vinden informatievoorziening, kennisvergaring en ontmoeten elkaar: kortom de Bibliotheek Z-O-U-T.

Focus op drie hoofdpijlers

In het beleidsplan 2021-2025 profileert de Bibliotheek Z-O-U-T zich prominent met de volgende zaken:

- de ontmoetingsfunctie
- de waarde vrije en laagdrempelige toegang tot lezen
- kennisontwikkeling
- de informatiefunctie-, met het oog op alle digitalisering en het op juistheid beoordelen van informatie.

Dit is gevat in drie pijlers:

- Stimuleren basisvaardigheden
- Wegwijzer
- Ruimte voor ontmoeting

Stimuleren basisvaardigheden

Meedoen betekent ook digitaal en leesvaardig zijn en daarmee toegang hebben tot informatie. In het ontwikkelen en stimuleren van basisvaardigheden eigent de Bibliotheek Z-O-U-T zich een uitvoerende taak toe. Dit doen we door het bieden van een plek waarin lezen vanaf het allereerste moment centraal staat.

Wegwijzer

Meedoen betekent de weg kunnen vinden. Dat is in een complexe maatschappij als die van ons voor velen een behoorlijke opgave.

Ruimte voor ontmoeting

Meedoen betekent je betrokken voelen bij je leefomgeving en in contact staan met de wereld om je heen. Betrokkenheid ontstaat door samen te komen en elkaar te ontmoeten. Daarmee verminderen we eenzaamheid.

De producten per pijler

In dit diagram zijn alle producten weergegeven en ingedeeld per pijler. Natuurlijk is er, bijna altijd, ook overlap met de andere pijlers. Voor de indeling is in dit productenboek uitgegaan van de pijler met het grootste raakvlak.

Stimuleren basisvaardigheden

Meedoen betekent ook digitaal- en leesvaardig zijn en toegang te hebben tot informatie. In het ontwikkelen en stimuleren van basisvaardigheden eigent de Bibliotheek Z-O-U-T zich een uitvoerende taak toe. Dit doen we door het bieden van een plek waarin lezen - vanaf het allereerste moment - centraal staat.

Basispakket bibliotheekvoorziening

Vrije beschikbaarheid van fysieke en digitale informatie voor inwoners van de gemeenten binnen het werkgebied van de Bibliotheek Z-O-U-T. De Bibliotheek waarborgt de vrijheid en de vrije beschikbaarheid van informatie voor alle inwoners. De Bibliotheek Z-O-U-T is een laagdrempelige instelling, die verrast, informeert, amuseert en inspireert.

Activiteiten

1. Het samenstellen en beheren van de fysieke en digitale collectie:

- Fysieke collectie bestaat uit 150.000 items in de Bibliotheek Z-O-U-T (1,5 item per inwoner) via interbibliothecair leenverkeer en toegang tot de onlinebibliotheek.nl.
- Digitale collectie bestaat uit het e-book-platform, 45.500 e-books, digitale dossiers, toegang tot 930.000 items en 7 miljoen tracks van Muziekweb en toegang tot digitale databanken.
- Educatief aanbod bestaat uit themacollecties én leesbevorderings-projecten ten behoeve van het onderwijs t.b.v. doorgaande lijn 0-12 jaar.

2. Het fysiek en digitaal toegang bieden tot de collectie:

- Gemiddeld 1,5 uur personeel bij bemenste openingstijden en indien mogelijk niet bemenste openingstijden. Dit is mogelijk, wanneer meerdere partners in één gebouw zijn gehuisvest en elkaars openingstijden ondersteunen.
- Dit kan tijdens de service en zelfservice-uren.
- Gebruik van website en catalogus.

3. Activiteiten ter bevordering van het bibliotheekgebruik:

- Deelname aan landelijke leesbevorderingscampagnes voor alle leeftijden.
- Groepsbezoeken groep 3 primair onderwijs (PO) in het kader van leren lezen en groep 5, 6 of 7 naar keuze in het kader van informatievaardigheden. Extra groepen tegen betaling.

4. Het toegang geven tot gevalideerde informatie in de breedste zin van het woord:

- Sinds 2023 hebben de gemeenten de regierol voor het Informatiepunt Digitale Overheid. Medewerkers van Bibliotheek Z-O-U-T zijn opgeleid om inwoners te kunnen ondersteunen en begeleiden met hun vragen over de digitale overheid, zowel lokaal als landelijk. Daarnaast biedt de Bibliotheek de mogelijkheid tijdens de verschillende digitale inlopen de vaardigheden te vergroten
- Via de bibliotheek kan je je blijven ontwikkelen. Je hebt toegang tot veel online cursussen op de leerplatformen Soofos en Goodhabit.

5. Het bieden van studeer- en werkplekken tijdens openingstijden:

De inwoners kunnen tijdens service-uren in de bibliotheek terecht om te werken of te studeren.

6. Het faciliteren van het Taalhuis om taalvaardigheid te vergroten.

De Bibliotheek levert de collectie en biedt de ruimte. Zo kan er ook ontmoeting plaats vinden.

7. PR-aandacht voor gebruikers, bezoekers en leden:

- Digitale nieuwsbrief
- Ledenwerf acties
- Ledenbehoud acties
- Effectmeting
- Social media
- Overige communicatie-uitingen

Doel

- Het verstrekken van informatie;
- Het bieden van ontspanning en recreatie;
- Het aanbieden van materialen ten behoeve van het leven lang leren.

Doelgroep

Inwoners en bezoekers van de gemeenten:

- Renswoude
- Rhenen
- Utrechtse Heuvelrug
- Wijk bij Duurstede

Gemeentelijke doelen

- Ontplooiën en ontwikkelen van o.a.:
- Preventie laaggeletterdheid
- Leefbaarheid en sociale cohesie
- Participatie
- Stimuleren cultuurbeleving
- Zinnige vrijetijdsbesteding en vitale dorpen

Samenwerkingspartners

Voor het uitvoeren van het Basispakket wordt samengewerkt op gemeentelijk, provinciaal en landelijk niveau.

Meetbaar resultaat

- Effectmetingen op het gebied van de beleidsdoelen van de gemeente
- Uitleeningen: leners lenen gemiddeld 20/25 items per jaar
- Ledenbestand omvat minimaal 20% van totale bevolking
- Klanttevredenheid meten door middel van effectmeting
- Effectmeting 1x per 4 jaar
- Registratietool IDO

Investering

€ 16.430 per 1.000 inwoners exclusief huisvestingskosten

BoekStart en BoekStart in de kinderopvang 0-4 jaar

Activiteiten

1. BoekStartkoffertje voor baby's en voorlichting voor ouders over (voor)lezen.
2. Een aantrekkelijke boekencollectie als stimulerende leesomgeving en aanvullend Educatief Aanbod ter ondersteuning van de VVE-methode (voor- en vroegschoolse educatie)
3. Faciliteren van ruimte voor ontmoeting.
4. Deskundigheidsbevordering van de pedagogisch medewerkers op het gebied van (interactief) voorlezen en mediaopvoeding.
5. Ondersteuning bieden bij het opstellen van een voorleesplan en een jaarlijks activiteitenplan rondom voorlezen.

Doel

- Ouders van baby's en peuters intensief met boeken en (voor)lezen in aanraking brengen en binden aan de bibliotheek.
- Vergroten van de deskundigheid van pedagogisch medewerkers rond de thema's voorlezen en mediaopvoeding.
- Een stimulerende leesomgeving in de bibliotheek en de kinderopvang.

Doelgroep

- Kinderen van 0-4 jaar
- Ouders/verzorgers van deze doelgroep
- Pedagogisch medewerkers in de kinderopvang

Gemeentelijke doelen

- Preventie laaggeletterdheid
- Preventie taalachterstanden
- Ouderbetrokkenheid
- Zelfredzaamheid
- Participatie

Samenwerkingspartners

GGD, kinderopvang, gemeente.

Meetbaar resultaat

- Minstens 45% van de ouders haalt het BoekStartkoffertje op (=landelijk gemiddelde)
- Effectmeting door middel van de jaarlijkse Monitor BoekStart in de kinderopvang.

Investering

€ 385 per 1.000 inwoners

In 40% van de Nederlandse gezinnen wordt niet structureel voorgelezen aan jonge kinderen. Deze kinderen starten met een beperkte woordenschat en een taalachterstand op het basisonderwijs; een achterstand die ze vaak niet meer inhalen. (Voor)lezen stimuleert de taalontwikkeling en de cognitieve ontwikkeling van kinderen. BoekStart is een programma dat de taalontwikkeling stimuleert door jonge kinderen lid te maken van de bibliotheek en kennis laat maken met (voor)lezen.

De Bibliotheek op school primair onderwijs

Met de Bibliotheek op school (dBos) slaan onderwijs, bibliotheek en gemeente de handen ineen en komt er dagelijks aandacht voor leesplezier en mediawijsheid op school én thuis. Door kinderen te stimuleren om meer te lezen versterk je hun taalontwikkeling en voorkom je taalachterstanden. De bibliotheek helpt op basisscholen om deze doelen te bereiken door de inzet van deskundige lees/mediaconsulenten, met inspirerende boeken en met een goede digitale lees- en leeromgeving.

Activiteiten

- Bibliotheek ondersteunt en faciliteert het primair onderwijs met:
- Coördinatie netwerk leescoördinatoren primair onderwijs
  - Organisatie deskundigheidsbevordering leesmotivatie en mediaopvoeding
  - Netwerkbijeenkomsten initiëren en organiseren
  - Uitvoering jaarlijkse leesmonitor

Samenwerkingspartners

- Primair onderwijs
- Gemeente

Meetbaar resultaat

- Effectmetingen op het gebied van beleidsdoelen van de gemeente.

- Er is een verbetering van de leesattitude bij de scholen – vast te stellen door de jaarlijkse leesmonitor.
- Met 95% van de scholen in het werkgebied is een samenwerking.

Doel

- Voorkomen taalachterstanden
- Vergroten leesmotivatie
- Vergroten informatievaardigheden en mediawijsheid

Doelgroep

Kinderen van 4-12 jaar.

Gemeentelijke doelen

- Preventie laaggeletterdheid
- Preventie taalachterstanden
- Ouderbetrokkenheid
- Zelfredzaamheid
- Participatie

Investering

€ 1.500 per jaar per school in de gemeente (zie activiteiten)

Samenwerking voortgezet onderwijs

Een structurele samenwerking tussen de bibliotheek en het voortgezet onderwijs in het werkgebied van de Bibliotheek Z-O-U-T met als doel het verhogen van het intrinsieke leesplezier, vergroten van de leesmotivatie en het kennismaken met literatuur. De jongeren worden (lees)vaardiger en laaggeletterdheid wordt bestreden. De bibliotheek wordt hiermee een strategische partner van het onderwijs.

Activiteiten

- Een actuele en aantrekkelijke boekencollectie in de school en in de bibliotheek
- Inzet van een medewerker van de Bibliotheek in het eerste leerjaar d.m.v. introductielessen voor brugklassers.
- Bevordering van deskundigheid bij docenten en ouders, indien gewenst.
- Jaarlijkse effectmeting van de resultaten.
- Collectievorming op maat in nauw overleg met de school.

Doel

De samenwerking is gericht op het vergroten van leesplezier, kennis van en over literatuur en het voorkomen van taalachterstanden bij leerlingen in het voortgezet onderwijs. Dit door middel van het bevorderen van leesplezier, aanbieden van informatievaardigheden en mediawijsheid onder schooltijd.

Doelgroep

Jeugd van 12 tot 20 jaar

Gemeentelijke doelen

- Preventie laaggeletterdheid
- Preventie taalachterstanden
- Ouderbetrokkenheid
- Zelfredzaamheid
- Participatie
- Duurzaamheid (inzetbaarheid van middelen)

Samenwerkingspartners

Voortgezet onderwijs.

Meetbaar resultaat

- Er is een verbetering van de leesattitude bij de leerlingen van de deelnemende scholen.
- 100% van de leerlingen van de VO-scholen is lid van de Bibliotheek.
- Effectmetingen op het gebied van beleidsdoelen van de gemeente.

Op offertebasis

- Introductie brugklassers
- Beheer leerlingpassen
- Collectievorming
- Informatievaardigheden
- Effectmeting uitvoeren
- Leesconsulent

Tarief € 65 per uur

DigiTaal is OK

DigiTaal is OK is een gecombineerd pakket van ouder-kind activiteiten en bijbehorende werkmaterialen, waaronder digitaal educatief aanbod voor peuters/kleuters. Het pakket helpt de samenwerking met ouders te verbeteren en de (digi)taal-omgeving thuis te verrijken. Ouders en kinderen kunnen tijdens de ouderbijeenkomst in de groep én thuis aan de slag met de activiteiten. Zo verbind je de leefwereld van ouders en kinderen thuis met die van school. DigiTaal is OK versterkt de preventieve aanpak van laaggeletterdheid door beter aan te sluiten op het onderwijsachterstanden-beleid, de jeugdgezondheidszorg en de kinderopvang, waarmee kinderen uit risicogroepen worden ondersteund. Laagtaalvaardige ouders worden bereikt met taal- en leesactiviteiten die bijdragen aan het bevorderen van een educatieve thuisomgeving voor kinderen. DigiTaal is OK is een aanvullende activiteit bij BoekStart in de Kinderopvang.

DigiTaal is OK vergroot de onderwijskansen van peuters/kleuters door:

- rolstimulering
- taal prioriteit te geven
- taal uit te breiden
- positief gebruik van digitaal aanbod (mediaopvoeding)

Activiteiten

- 8 ouderbijeenkomsten per jaar (maximaal 12 ouders per groep)
- Thema's sluiten aan bij de VVE-thema's op de groep van het kind
- Ontwikkelen oudermaterialen (fysiek en digitaal)
- Monitoring van het bereik en de voortgang

Doel

- Het bevorderen van taal-, denk- en sociaal-emotionele ontwikkeling, met accent op het vergroten van de woordenschat;
- Mediaopvoeding 0-6 jaar;
- Vergroten van de wederzijdse betrokkenheid;
- Het bevorderen van een ondersteunend en stimulerend gezinsklimaat.

Doelgroep

- Ouders van VVE-peuters in de kinderopvang van 2,5 tot 4 jaar
- Ouders van VVE-leerlingen in het PO van 4 tot 6 jaar

Gemeentelijke doelen

- Preventie laaggeletterdheid
- Preventie taalachterstanden
- Ouderbetrokkenheid
- Zelfredzaamheid
- Participatie

Samenwerkingspartners

Gemeente, kinderopvang, primair onderwijs, GGD

Meetbaar resultaat

Bereik aantal ouders en voortgang VVE-kinderen

Investering

- Projectbegeleiding en ontwikkeling per gemeente € 1.295
- Inzet consulent VVE/BoekStart per oudergroep € 3.100
- Oudermaterialen/licentiekosten/monitoring circa € 585 per oudergroep

VoorleesExpress

De VoorleesExpress stimuleert de taalontwikkeling van kinderen van twee tot en met acht jaar en verrijkt de taalomgeving bij hen thuis. Hierdoor worden ouders in staat gesteld om zelf de taalontwikkeling te stimuleren.

Activiteiten

- Twintig weken lang bezoeken van een gezin door een voorlezer
- Het bieden van handvatten aan ouders om het voorlezen zelf over te nemen
- Het bieden van handvatten aan ouders om op andere manieren de taalontwikkeling van de kinderen te stimuleren
- Samenwerken met partners en het belang bespreken van hun contact met de ouders

Doel

- Het stimuleren van de taalontwikkeling van kinderen en het verrijken van de taalomgeving bij kinderen thuis, en daarbij ouders in staat stellen om op hun eigen manier de taalontwikkeling te stimuleren.
- Leesplezier vergroten.
- Het partnerschap tussen school en andere partners en ouders helpen versterken.

Doelgroep

- Gezinnen waarbij kinderen van 2-8 jaar een taalachterstand hebben
- Gezinnen waarbij het risico groot is dat de kinderen een taalachterstand ontwikkelen.

Gemeentelijke doelen

- Preventie laaggeletterdheid
- Preventie taalachterstanden
- Ouderbetrokkenheid
- Zelfredzaamheid
- Participatie

Samenwerkingspartners

- Primair onderwijs, CJG en de Kinderopvang
- Organisaties en projecten op landelijk en lokaal gebied zoals BoekStart en Taal voor het Leven.

Meetbaar resultaat

- Aantal bereikte gezinnen
- Effectmetingen op het gebied van beleidsdoelen van de gemeente

Investering

De investering per gezin is afhankelijk van het aantal deelnemende gezinnen.

- t/m 10 gezinnen € 825 per gezin.
- vanaf 11^e gezin € 700 per gezin.

Digitale VoorleesExpress

- t/m 5 gezinnen € 825 per gezin.
- vanaf 6^e gezin € 700 per gezin.
- + 30% opslag voor ipad en e.d. per gezin.

Gemeentelijke Gezinsaanpak Geletterdheid

Vanaf 2025 krijgen de Nederlandse gemeenten een regierol in de Gezinsaanpak, om te helpen voorkomen dat er een nieuwe generatie laaggeletterden opgroeit. De bibliotheek is daarbij de natuurlijke partner vanwege de kennis en ervaring op het gebied van preventie en curatie van laaggeletterdheid. De Bibliotheek Z-O-U-T heeft zich in 2023 en 2024 op deze nieuwe aanpak voorbereid middels een werktraject en deelname aan de uitrolfase in samenwerking met Stichting Lezen en Schrijven en de Gemeente Utrechtse Heuvelrug.

Samenwerking speelt een belangrijke rol in deze integrale aanpak. Het doel is om door intern en extern goed samen te werken, de cyclus van laaggeletterdheid – die vaak van ouder op kind overgaat - te doorbreken, zodat kinderen niet in hun ontwikkeling geremd worden door taalachterstanden en betere kansengelijkheid gerealiseerd kan worden. Samen met de gemeente gaan we in dit eerste jaar een stappenplan doorlopen voor de gemeentelijke gezinsaanpak, bouwen aan een lokaal netwerk en starten we met de implementatie. Door met alle partijen die met ouders en/of kinderen te maken hebben, bewustzijn te creëren voor de gevolgen van laaggeletterdheid voor het gezin, komen deze gezinnen beter in beeld en kan er effectief beleid op gevoerd worden. Bij deze gezinsaanpak voert de gemeente de regie.

Activiteiten

- Stappenplan GGG
- Bouwen aan lokaal netwerk
- Bouwen aan interne/externe samenwerking

Doel

Kinderen uit laaggeletterde gezinnen krijgen gelijke startkansen.

Doelgroep

Laaggeletterde gezinnen met kinderen van min 9 maanden tot 6 jaar.

Gemeentelijke doelen

- Preventie laaggeletterdheid
- Preventie taalachterstanden
- Vergroten leesmotivatie
- Ouderbetrokkenheid
- Verbeteren basisvaardigheden zoals praten, lezen
- Participatie

Samenwerkingspartners

- Verschillende domeinen binnen gemeente
- GGD
- Kinderopvang
- Primair onderwijs

Meetbaar resultaat

- Effectmeting op het gebied van de beleidsdoelen van de gemeente
- Aantal bereikte gezinnen

Investering

€ 6.750

Digitale vaardigheden

In Nederland zijn 4 miljoen mensen met lage digitale vaardigheden. Eén van de kerntaken van de bibliotheek is om de digitale vaardigheden te verbeteren.

De IDO-coördinator brengt initiatieven op het gebied van digitaal aanbod bij elkaar en biedt dit aan inwoners van de gemeente. Hij/zij coördineert het netwerk van non-formele taalaanbieders, welzijnsinstellingen, Stichting Lezen en Schrijven, Koninklijke Bibliotheek, Digisterker en de gemeente. Zij vormen de kernpartners. Zo kan de bibliotheek een taak vervullen ter voorkoming van digitale laaggeletterdheid.

Activiteiten

- Digitale inloop initiëren en faciliteren.
- Aanbod digitale trainingen: Klik & Tik, Digisterker in o.a. de bibliotheek.
- Het bieden van faciliteiten in de vestigingen om toegang te bieden tot oefenprogramma's en e-overheid.
- Als lid van de bibliotheek kan een ieder zich blijven ontwikkelen. Het biedt toegang tot veel online cursussen op de leerplatformen Soofos en Goodhabit.
- Kennismaken met nieuwe media en A.I.

Doel

Het verbeteren of aanleren van de digitale vaardigheden van alle inwoners in de gemeenten van het werkgebied van de Bibliotheek Z-O-U-T. De cursussen digitale vaardigheden en werken met de e-overheid vinden plaats op een laagdrempelige plek.

NB *Cursusgelden mogen geen beletsel zijn om niet te kunnen deelnemen.*

Doelgroep

Inwoners 18+ van de gemeente Utrechtse Heuvelrug, Renswoude, Rheden en Wijk bij Duurstede

Gemeentelijke doelen

- Ontplooien en ontwikkelen
- Preventie digitale laaggeletterdheid
- Leefbaarheid en sociale cohesie
- Participatie
- Zinnige vrijetijdsbesteding en vitale dorpen
- Sociale domein
- Vergroten zelfredzaamheid

Samenwerkingspartners

Welzijnsorganisaties, Seniorweb, HCC Senioren Akademie, Digisterker, UWV, Koninklijke Bibliotheek en de gemeente.

Meetbaar resultaat

- Effectmetingen op het gebied van beleidsdoelen van de gemeente
- Aantal deelnemers
- Tevredenheid van de deelnemers
- Effectmeting 1x per 4 jaar

Investering

Cursus Digisterker en/of Klik & Tik door IDO-coördinator, **€ 65 per uur** op offertebasis

Inzet Mediacoach, **€ 65 per uur**

Opleiding vrijwilligers en promotie cursussen **€ 3.320** per gemeente

Eventuele aanschaf infrastructuur
Bijvoorbeeld 8 x laptops à € 795 = € 6.360
Aanschaf software: geen kosten via Bibliotheek

Taalhuis

In Nederland zijn 2,5 miljoen laag-geletterden, waarvan 65% bestaat uit inwoners met Nederlands als moedertaal. 1,2 miljoen heeft nog nooit internet gebruikt.

Eén van de kerntaken van de bibliotheek is om laaggeletterdheid terug te dringen. De Taalhuis-coördinator brengt initiatieven op het gebied van taalaanbod aan de inwoners van de gemeente, bij elkaar en coördineert het gezamenlijke plan van aanpak tegen laaggeletterdheid. De coördinator doet dit samen met de organisaties die in de steungroep zitten: gemeente, welzijnsinstellingen, taalaanbieders, bibliotheek en andere relevante samenwerkingspartners. Voor de toeleiding is er de taalkundig specialist. Deze weet vanuit de vraag de taalcurstist te koppelen aan het juiste formele of informele aanbod (verwerken intakes en doorverwijzen). Daartoe geeft de specialist leerroutes vorm, gebaseerd op het beschikbare aanbod in de regio op het gebied van taal, rekenen of digitale vaardigheden.

Coördinatie-activiteiten

- Het coördineren van de inrichting van het Taalhuis in samenwerking met de kernpartners
- Het faciliteren en aanjagen van initiatieven op het gebied van taalontwikkeling
- Actief netwerken: het vergroten van netwerk van betrokken partijen en het onderhouden van contacten over samenwerking en doorverwijzing
- Samen met non-formele taalaanbieders het taalaanbod vormgeven en desgewenst uitbreiden
- Inhoudelijk afspraken maken met samenwerkingspartners om meer laaggeletterden naar het Taalhuis toe te leiden
- Informatievoorziening aan (vrijwilligers van) samenwerkingspartners
- Onderhouden contact met partners gericht op afspraken over onderlinge samenwerking en doorverwijzing
- Rapporteren en bekendheid geven aan de werkwijze en resultaten van de projecten
- Het lokaliseren van NT1-ers
- Bekendheid geven aan het Taalhuis

Doelgroep

- Laaggeletterde inwoners 18+ met Nederlands als eerste taal en laaggeletterde mensen die Nederlands als tweede taal hebben (NT1 en NT2).
- Inwoners 18+ die de Nederlandse taal/taalvaardigheid willen verbeteren.

Doel

Gezamenlijk de initiatieven versterken en afstemmen en daardoor met elkaar zoveel mogelijk laaggeletterden in de gemeente bereiken om de mogelijkheid te bieden hun basisvaardigheid zoals praten, lezen, schrijven en rekenen te verbeteren.

Gemeentelijke doelen

Ontplooien en ontwikkelen van o.a.

- Preventie laaggeletterdheid;
- Verbeteren basisvaardigheden zoals praten lezen, schrijven, rekenen
- Leefbaarheid en sociale cohesie
- Participatie

Samenwerkingspartners

Welzijnsinstellingen, Stichting Lezen en Schrijven, lokale, formele en non-formele taalaanbieders en de gemeente.

Meetbaar resultaat

- Effectmetingen op het gebied van beleidsdoelen van de gemeente
- Aantal bereikte connecties

Lees verder op volgende blz.

Toeleidingsactiviteiten

- Het verrichten van intakes waarbij de leerwens en het taalniveau van de deelnemer zal worden vastgelegd
- Het selecteren van passende leermiddelen voor non-formeel taalonderwijs en verwijst desgewenst door naar formeel taalaanbod
- Het instrueren van taalvrijwilligers mbt het didactisch vormgeven van het leertraject en de daarbij behorende lesmaterialen
- Het verzorgen van de trainingen voor taal(huis)vrijwilligers
- Het monitoren van resultaten bij de cursisten
- Afstemmen met vrijwilligers(organisatie) over de matching
- Het bijhouden van het registratiesysteem: aantallen geschoolde en nog te scholen taalvrijwilligers en cursisten
- Maken wervingsplan laaggeletterden
- Inhoudelijke deskundigheid materialen en leerstijlen

Doel

Zoveel mogelijk laaggeletterden in de gemeente voorzien van een passend scholingsaanbod om zodoende de basisvaardigheden vergroten.

Gemeentelijke doelen

- Ontplooien en ontwikkelen
- Preventie lage basisvaardigheden
- Leefbaarheid en sociale cohesie
- Participatie
- Zinvolle vrijetijdsbesteding
- Vergroten zelfredzaamheid

Samenwerkingspartners

O.a. welzijnsorganisaties, Digisterker, gemeenten, Stichting Lezen en Schrijven, vrijwilligersorganisaties, formele en non-formele taalaanbieders.

Meetbaar resultaat

- Er zijn jaarlijks drie contactmomenten waarbij bekeken wordt met de taalvrager of zijn/haar doelen worden behaald. (intake, na 3 maanden, na 1 jaar)
- Aantal bereikte connecties
- Effectmeting op het gebied van beleidsdoelen van de gemeente

Collectie

Het toegang bieden tot de taalhuiscollectie wordt volgens de adviezen van Koninklijke Bibliotheek vormgegeven naar de nieuwste inzichten. Hierbij wordt rekening gehouden met de lokale situatie (10% van laagtaalvaardigen waarvan 10 items per 1.000 inwoners) en maakt het Taalhuis daar waar nodig gebruik van adviezen van een docent.

Landelijke richtlijnen advies voor inzet taalhuiscoördinatie is **minimaal 8 uur per week** plus toeleiding door taalkundig specialist **8 uur per week** bij 20.000 inwoners.

Investering:

€48.625 per 20.000 inwoners, naast projectkosten

Collectie Taalhuis:

Op offertebasis, 1 materiaal per 10 laagtaalvaardige inwoners

Walk&Talk:

Programma ter ondersteuning van werkzoekenden middels maandelijkse bijeenkomsten : op offertebasis

Ontmoeting

Meedoen betekent je betrokken voelen bij je leefomgeving en in contact staan met de wereld om je heen. Betrokkenheid ontstaat door samen te komen en elkaar te ontmoeten. Daarmee voorkom je eenzaamheid.

Ontmoeting, participatie en het voorkomen van eenzaamheid

Vestigingen efficiënt inzetten om op een laagdrempelige manier ontmoeting en participatie mogelijk te maken.

Activiteiten

- Zoute Inval programmering en uitvoering
- Cursussen en workshops
- Expositieplek voor lokaal talent
- Classic Filmcafé
- Lezingen

Doel

Het bevorderen van kennis, debat, participatie, co-creatie, ontmoeting en ontspanning .

Gemeentelijke doelen

- Ontplooiën en ontwikkelen leefbaarheid en sociale cohesie:
- Stimuleren cultuurbeleving
  - Zinnvolle vrijetijdsbesteding
  - Preventie digitale kloof

Samenwerkingspartners

Welzijnslieden, ouderenbonden, sociaal raadslieden, CJG, Humanitas e.d.

Meetbaar resultaat

- Effectmetingen op het gebied van beleidsdoelen van de gemeente
- Aantal bezoekers minimaal 15
- Aantal activiteiten per jaar
- Tevredenheid te meten via effectmeting
- Effectmeting 1x per 4 jaar

Investing

- Zoute Inval: € 4.220 per vestiging
- Cursussen/workshops: € 2.070 per vestiging
- Expositieplek lokaal talent: € 2.070 per vestiging
- Classic Filmcafé: € 2.070 per vestiging
- Lezingen: € 2.070 per vestiging
- Voorlezen in verzorgingshuizen: € 2.070 per vestiging
- Leeskringen: € 120 per leeskring
- Inloop Cantina
- Filmcafé
- Op locatie gemeente afgestemde activiteiten
- Knipkaart lezingen

Culturele programmering

Het bieden van een culturele programmering onder de noemer Podium Z-O-U-T.

Programmamanager

Het takenpakket van de programmamanager zal de volgende onderdelen bevatten:

- Een theaterprogrammering opstellen in overleg met de participanten: contracten afsluiten, financiën controleren
- Realiseren uitvoering theatervoorstellingen: techniek regelen, begeleiden vrijwilligers voor klaarzetten zaal
- PR: een activiteitenprogramma uitgeven persberichten, posters/flyers verzorgen, website up to date houden en social media, kaartverkoop aansturen

Activiteitenplan

De culturele programmering van de cultuurhuizen wordt in overleg met de participanten gedaan. Welke genres, voorstellingen en doelgroepen passen goed bij de locatie? De focus ligt hierbij op professionele voorstellingen.

Doel

Het ontwikkelen van een cultureel programma, waar participanten van de cultuurhuizen bij betrokken zijn, maar ook andere instellingen in de woonkern, zodat de sociale samenhang vergroot wordt.

Doelgroep

Alle bewoners van de woonkern en omgeving.

Gemeentelijke doelen

- Bevorderen inclusie
- Cultuur lokaal, laagdrempelig en bereikbaar aanbieden
- Bevorderen samenwerking diverse partijen
- Participatie
- Duurzaamheid (inzetbaarheid van middelen)

Samenwerkingspartners

Participanten cultuurhuizen/dorpshuizen, alsmede vele culturele en maatschappelijke instellingen in de woonkern, de coördinator educatie en de cultuurcoach.

Meetbaar resultaat

- Effectmetingen op het gebied van beleidsdoelen van de gemeente
- Inventarisatie werkzaamheden participanten
  - Gezamenlijke programmering
  - Gezamenlijke folder
  - Sociale cohesie

Investing

- Programmeringsbudget op offertebasis
- € 65 per uur

Cultuurcoach

De Cultuurcoach legt verbinding tussen de bewoners van een gemeente en cultuur. Dit kan een combinatiefunctie zijn en een functie waarbij een werknemer, de combinatiefunctionaris, in dienst is bij één werkgever maar werkzaam is voor twee of meer sectoren: in veel gevallen onderwijs en cultuur. Met combinatiefuncties wordt de verbinding en samenwerking tussen sectoren versterkt. Hierdoor wordt het binnen- en buitenschoolse onderwijs en culturaanbod verrijkt en beter op elkaar afgestemd. Een combinatiefunctionaris is een bruggenbouwer tussen onderwijs en het culturele veld.

Activiteiten

De Cultuurcoach signaleert actuele thema's die spelen binnen de gemeente op het gebied van kunst- en cultuurontwikkeling. De Cultuurcoach ontwikkelt op basis van vraag en aanbod vanuit het culturele veld, culturele- en educatieve producten of projecten of levert een bijdrage aan culturele initiatieven, activiteiten of projecten. De Cultuurcoach onderhoudt actief contacten en is een verbindende factor tussen de scholen en het culturele veld; de culturele aanbieders. De Cultuurcoach participeert actief in bestaande samenwerkingsverbanden met als doel kunst- en cultuur educatie te bevorderen en te ontwikkelen, kennis te delen en te blijven innoveren.

Doel

De Cultuurcoach draagt bij aan de bevordering van deelname aan culturele projecten en activiteiten van inwoners in het algemeen. De Combinatiefunctionaris bevordert de deelname aan culturele projecten en activiteiten van jongeren in het bijzonder.

Doelgroep

Alle bewoners van de woonkern en omgeving

Meetbaar resultaat

Effectmetingen op het gebied van beleidsdoelen van de gemeente.

- Effectmeting 1x per 4 jaar

Samenwerkingspartners

Gemeente en lokale partijen, verenigingen, maatschappelijke organisaties, scholen.

Gemeentelijke doelen

De gemeente kan op maat beleidsdoelen bepalen.

Utrechtse Heuvelrug

1. Versterking van de lokale culturele structuur
2. Culturele vragen koppelen
3. Jongeren betrekken bij culturele omgeving en culturele educatieve activiteiten
4. Bevorderen samenwerking diverse partijen

Wijk bij Duurstede

1. Behoud en ontwikkeling van de Wijkse cultuur
2. Vergroten van cultuurbereik voor jongeren
3. Verbinden, ontmoeten en samenwerken
4. Bevorderen inclusie en participatie
5. Bevorderen samenwerking andere domeinen

Investering

€ 65 per uur

Voor kosten als pr, flyers en huur van ruimtes worden aparte afspraken gemaakt per gemeente. Dit leidt tot een jaarlijks budget wat vastgelegd wordt.

Wegwijzer

Meedoen betekent de weg kunnen vinden. Dat is in een complexe maatschappij als die van ons voor velen een behoorlijke opgave. De Bibliotheek Z-O-U-T fungeert bij alle aangeboden producten, diensten en activiteiten als wegwijzer.

Informatiepunt Digitale Overheid (IDO)

Bij het IDO kunnen inwoners terecht als zij vragen hebben en begeleiding nodig hebben in het gebruik van de digitale overheid. In 2021 hebben alle frontofficemedewerkers een training gevolgd zodat zij de antwoorden op die vragen kunnen geven. Hierdoor leveren we een grote bijdrage aan de toegankelijkheid en bereikbaarheid van overheidsorganisaties.

Activiteiten

Bij de Informatiepunten Digitale Overheid (IDO) in de bibliotheek kunnen mensen terecht als zij vragen hebben over bijvoorbeeld toeslagen, belastingen, DigiD, AOW, werk, uitkering, Donorregistratie, rijbewijs en zorg.

Doel

Het Informatiepunt Digitale Overheid helpt digitaal vaardiger te worden en vergroot de zelfredzaamheid.

Doelgroep

Inwoners en bezoekers van de gemeenten: Utrechtse Heuvelrug, Renswoude, Rhenen, Wijk bij Duurstede

Gemeentelijke doelen

Participatie, zelfredzaamheid, verbeteren basisvaardigheden, sociale cohesie, leefbaarheid

Samenwerkingspartners

Alle zorginstellingen op lokaal en landelijk niveau.

Meetbaar resultaat

Registratie van vragen in landelijke registratiemodule.

Investering
€ 1085 per 1.000 inwoners

Informatiepunt wegwijzer/WMO/cultuur

Informatiepunt WMO (Wet Maatschappelijke Ondersteuning)/ Cultuur: het invoeren van gegevens in Wegwijzer/G!DS.

Activiteiten

Via de landelijke database Wegwijzer worden de lokale aanbieders van WMO/ cultuuractiviteiten ingevoerd. De landelijke aanbieders zijn opgenomen in het programma. Er is een stuk scholing meegenomen, zodat lokale aanbieders zelf via formats wijzigingen kunnen aanbrengen. Naast het informatiepunt WMO zijn er in Wegwijzer meer mogelijkheden: Cultuur en Jeugd en Gezondheid.

Doel

Het op een laagdrempelige manier aanbieden van informatie over zorgaanbieders, hulpverleners en overige adressen op het gebied van wonen, zorg en cultuur.

Doelgroep

ZZP'ers in de regio.

Gemeentelijke doelen

- Participatie
- Zelfredzaamheid
- Leefbaarheid
- Sociale cohesie

Samenwerkingspartners

Alle zorginstellingen op lokaal en landelijk niveau/en lokale cultuur aanbieder.

Meetbaar resultaat

- Aantal bezoekers van de website
- Tevredenheid van lokale aanbieders via klanttevredenheidsonderzoek.

Investering
€ 350 per 1.000 inwoners

Optie Cultuuragenda op offertebasis

Vragen of behoefte aan meer informatie?

Wij staan je graag te woord.
Bel of stuur een mail naar info@bibliotheekzout.nl.

De Bibliotheek Z-O-U-T
Hoofdstraat 164
3972 LG Driebergen
www.bibliotheekzout.nl

Volg ons ook op   @BibliotheekZOUT

* Druk- en zetfouten voorbehouden